

„U euharistiji nitko nema pravo udjela osim onoga koji vjeruje da je istinito što učimo i koji se okupao kupelju otpuštenja grijeha i preporođenja i koji onako živi kako nam je Krist predao. Ne uzimamo to kao običan kruh ili obično piće, već kao što je po Riječi Božjoj utjelovljeni Isus Krist, naš Spasitelj, imao i tijelo i krv za naše spasenje, isto tako poučeni smo da po molitvi i zahvali koja potječe od njega ta euharistijska hrana koja pretvorbom hrani našu krv i tijela, jest i tijelo i krv tog utjelovljenog Isusa.

Apostoli su u svojim spomen-zapisima, koji se zovu Evanđelja, ovako predali da im je Isus naredio kada je uzeo kruh i zahvalivši rekao: Ovo činite meni na spomen, ovo je moje tijelo, a isto tako uzeo čašu i zahvalivši rekao: Ovo je moja krv, i da je to predao samo njima. A mi odonda nadalje uvijek jedni druge na to podsjećamo. I koji imamo, pomažemo potrebnima i vazda se držimo zajedno. Za sve što prinosimo zahvaljujemo Tvorcu svega po njegovu Sinu Isusu Kristu i po Duhu Svetome.

A u dan zvan nedjelja drži se zajednički sastanak svih bilo da borave u gradu ili na selu. Koliko već ima vremena, čitaju se spomen-zapisi apostola i knjige proročke.

Nato, kad čitač prestane, predstojnik nas opomene i potakne živom riječju da se ugledamo u one primjere.

Zatim se dižemo svi zajedno i molimo molitve. A poslije molitava, kako već rekosmo, donese se kruh, vino i voda, a predstojnik upravi Bogu molitve i zahvale iz dna duše. A narod odobravajući klikne: Amen. Od euharistijske se hrane svakomu dijeli i svatko prima, a nenazočnima se šalje po đakonima.

Imućni i koji hoće, daju što hoće. A što se skupi, pohrani se u predstojnika, i on se stara za siročad, i jadnike koji trpe s bolesti ili drugog uzroka, pa iza utamničenike i nadošle strance: uopće, svi su mu nevoljnici na brizi.

U nedjelju dolazimo svi na zajednički sastanak jer je to prvi dan, kad Bog preokrenu mrak i pratvar te stvori svijet, a Isus Krist, naš Spasitelj, istoga dana ustade od mrtvih: razapeše ga uoči subote, a dan poslije subote, to jest u nedjelju, ukaza se svojim apostolima i učenicima i nauči ih ono što dajemo i vama na razmišljanje.”

Poznati tekst iz **Prve apologije sv. Justina**, koji nalazimo u Službi čitanja od 3. vazmene nedjelje, nedvojbeno je jedno od najimpresivnijih otačkih svjedočanstava koje potvrđuje kontinuitet katoličke vjere u temeljnim doktrinarnim pitanjima. Kako zbog svoje jasnoće i eksplicitnosti izričaja, tako i drevnosti, odnosno blizine apostolskom vremenu, kao tekst nastao sredinom 2. st. – nedvojbeno potvrđuje da su se prve kršćanske zajednice okupljale na sv. Misi upravo kao i katolici danas. Ne samo da se radi o istom pojmu Euharistije, nego, što je upravo zapanjujuće očito – i sama struktura bogoslužja je posve identična sv. Misi kako ju je Crkva znala kroz čitavu svoju povijest.

Sve nasuprot onim oprečnim mišljenjima protestanata, koja bi htjela povijest kršćanstva iščitavati po ključu naknadnih invencija da bi se katoličanstvo izrodilo tek kasnije kao jedna zasebna vrsta religije. Tako bi se htjelo reći da sv. Misa prema katoličkom pojmu – kao žrtva pravog tijela i krvi Isusa Krista, pojmovno sve do četvrtog stoljeća nije uopće postojala. Postojalo je, navodno, samo zajedničko molitveno okupljanje, kao znakoviti čin prisjećanja na Kristovu smrt i uskrsnuće. Ono nije imalo ustaljeni ceremonijalni karakter – jedini stalni element bila bi propovijed predsjedavajućeg službenika, a ostalo bi se odvijalo po karizmatičkim nadahnućima zajednice. Spomen posljednje večere vršio se rijetko, a i onda tu nije bilo riječ o Euharistiji u katoličkom smislu žrtvenog karaktera i stvarne Isusove prisutnosti, nego pukim znakovima. Zajednica se samo prisjećala Kristovog čina u svojem umu i srcima, ali Krist nije bio prisutan ništa više nego na svakom drugom okupljanju zajednice – samo na duhovan način. Kasnije su kršćani, zadobivši slobodu vjeroispovijesti, navodno potpali pod utjecaj helenističkog i rimskog duha poganske religioznosti, te tako počeli poimati Euharistiju kao stvarnu prisutnost. Kršćanstvo je tu na sveopćoj razini otpalo od vjere, da bi tek kasnije reformatori – počevši od Wyclifa, pa Husa, do Luthera, Calvina i Zwinglija, vratili izvornu vjeru koja ponovno u sakramentu Euharistije vidi samo znak Kristove duhovne prisutnosti. Tako barem tvrde protestanti.

Ovom temeljnom tezom na kojoj počiva protestantizam kao kritička reakcija na katoličanstvo pozabavili smo se već prije i uvidjeli zašto je ona protivna ne samo temeljnim povijesnim uvidima, nego i istini o indefektibilnosti kršćanstva koju je proglasio sam Gospodin Isus. Ovdje se dotičemo jednog od eminentnih povijesnih svjedočanstava koje to potvrđuje – da su prvi kršćani vjerovali identično kao katolici danas. Činjenica da teolog Justin djeluje u 2. st. prvorazredno je jamstvo autentičnosti apostolskog nauka, tim više jer se ovdje ni ne radi o nekom osobnom teološkom promišljanju, već prenošenju činjeničnog stanja, što je vjerovala

tadašnja kršćanska zajednica.

Već u prvoj rečenici ovog izvatka, svjedoči nam se o **ekskluzivnom karakteru euharistijskog sakramenta** . Pristupiti mu može samo onaj tko drži istu vjeru i živi čestitim kršćanskim životom. Nasuprot onima koji bi htjeli – što je danas nerijetka modernistička tendencija, da se te granice uklone pa svetoj pričesti pripuste i oni kršćani koji su izvan Crkve, tj. u stanju raskola i(li) krivovjerja, ili pak oni katolici koji žive u stanju smrtnog grijeha – poput rastavljenih, podupiratelja homoseksualnosti , abortusa , protucrkvениh društava ili neispovjedenih.

Sveti Justin tako nije bio ništa manje 'isključiv', 'neekumenski nastrojen', ili 'rigidan' negoli pravovjerni katolik danas. To jest, vjerovao je u ono pravilo 'svetinje svetima' koje čujemo u istočnoj liturgiji, ili katolički nauk da pričesti smije pristupiti samo osoba u punom crkvenom zajedništvu i u stanju milosti.

Euharistija nije običan kruh i piće, kaže dalje sv. Justin, nego pravo tijelo i krv Isusa Krista. Evo nam izričite potvrde – prvi kršćani uopće ne dvoje da se radi o stvarnoj Isusovoj prisutnosti i nemaju nikakve primisli da bi se Euharistija svela samo na znakove koji nisu ništa više od materije kruha i vina. Taj Isusov sakrament hrani naše tijelo i krv – upravo zato jer je stvarni sakrament, pravog Isusovog tijela i krvi, duše i božanstva, a ne samo prazni znak, koji takav učinak ne može postići. I ne samo da tu jesu prisutni, nego Isusovo tijelo i krv **pretvorbom postaju** u liturgijskom činu. Evo nam izražene vjere u **transsubstancijaciju** koja nije proizvoljno proglašena na IV. lateranskom saboru (1215. god.), niti konstruirana u

nekom izvjesnom trenutku povijesti, nego za nju svjedoče kršćani koje se nalaze u vrlo bliskom kontaktu s apostolima i njihovim učenicima.

Euharistija se održava **nedjeljom**, odnosno prvog dana u tjednu, prvog dana nakon subote, jer je tada Isus uskrsnuo i time nam omogućio da postanemo novo stvorenje, te se ukazivao učenicima. Pouka od sv. Justina i prvih kršćana za adventiste i neke protestante koji drže da je kršćanski dan bogoslužja subota – jasno svjedočanstvo koje ne može pogriješiti i koje ovdje također potvrđuje kontinuitet katoličkog nauka.

U tekstu nalazimo i opis **strukture bogoslužja**. Ono se, kao i sva postojeća bogoslužja unutar Katoličke crkve, dijeli na dva dijela: prvi koji nazivamo **službom riječi**

, i drugi koje je u pravom smislu riječi

euharistijska služba

. Čitaju se odlomci iz sv. Pisma obaju zavjeta, pa slijedi pastirova homilija. Potom dolazi euharistijska služba, koja se sastoji od prinosa darova, anafore (euharistijske molitve), u čijem središtu stoje Isusove riječi pretvorbe, i naposljetku obred pričesti. Bogoslužje se s vremenom razvijalo i u njega su ugrađivane molitve i obredi koji će još jasnije izražavati ovo središnje otajstvo, ali i cjelokupnu kršćansku vjeru u sv. Misi nalazi svoj najizvrsniji izričaj, i to na organski način, kao nadogradnja na temelj koji je kršćanstvo postavilo u svojim počecima. Stoga možemo reći, kršćaninu iz prvih vremena ne bi trebalo puno da današnje bogoslužje prepozna kao svoje. Ne samo po njegovoj strukturi, nego i po euharistijskoj vjeri, koju bi kod katolika odmah prepoznao kao svoju.

Izvor: www.katolik.hr